

**Vapaan Tanssikoulun
opetussuunnitelma 2018
- Yleinen oppimäärä**

Nimi	Vapaan Tanssikoulun opetussuunnitelma 2018 - Yleinen oppimäärä
Kunta	Helsinki
Hyväksymispäivämäärä	

SISÄLTÖ

1. Vapaan Tanssikoulun toiminta-ajatus.	1
2. Arvot ja oppimiskäsitys.	2
3. Oppimisympäristöt, työtavat ja kieli.	3
4. Oppilaitoksen toimintakulttuuri.	4
5. Yleisen oppimäärän yhteiset tavoitteet Vapaassa Tanssikoulussa.	5
6. Opintojen laajuus ja rakenne.	6
7. Oppimäärän yksilöllistäminen.	7
8. Oppimisen arviointi.	8
9. Oppilaaksi ottamisen periaatteet.	9
10. Yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa.	10
11. Toiminnan jatkuva kehittäminen.	11
12. Muut suunnitelmat.	12
13. Tanssi.	13
13.1. Varhaisiän tanssikasvatus.	13
13.2. Tanssin yhteiset opinnot.	13
13.2.1. Opintokokonaisuus 1.	13
13.2.2. Opintokokonaisuus 2.	14
13.3. Tanssin teemaopinnot.	15
13.3.1. Opintokokonaisuus 3.	15
13.3.2. Opintokokonaisuus 4.	16
13.4. Aikuisten tanssin opetus.	17
13.5. Työtavat tanssin opetuksessa.	17
13.6. Oppimisen arviointi tanssin opetuksessa.	18

1. Vapaan Tanssikoulun toiminta-ajatus

Vapaan Tanssikoulun toiminta-ajatus on järjestää laadukasta ja kokemuksellista tanssi- ja taidekasvatusta itähelsinkiläisille lapsille, nuorille ja aikuisille. Toiminta-ajatuksensa mukaisesti oppilaitos järjestää taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän mukaista tanssinopetusta Itä-Helsingissä.

Oppilaitos järjestää myös varhaisiän tanssin opetusta sekä taiteen perusopetusta aikuisille.

2. Arvot ja oppimiskäsitys

Toiminnan arvoja ovat ajatus ihmisestä ainutlaatuisena, tasavertaisena ja kokonaisvaltaisena olentona, jolla taiteen kautta on mahdollisuus kasvaa, kukoistaa ja toteuttaa olemustaan vuorovaikutuksessa muiden ihmisten ja ympäristön kanssa.

Opintojen aikana tanssija tutustuu itseensä kokijana, tekijänä ja oppijana. Vapaassa Tanssikoulussa oppiminen on matka, jolla ihminen tanssin tuoman ilon ja positiivisten kokemusten kautta rohkaistuu luottamaan omaan luovaan olemukseensa. Hyväksyvä ja rohkaiseva ilmapiiri auttaa tanssijaa rohkeisiin ja palkitseviin suorituksiin sekä tanssissa että muussa elämässään. Yrittämistä rohkaistaan ja epäonnistumisia vaalitaan arvokkaina kasvun askelmina, mikä opettaa tanssijaa sinnikkääseen pinnistelyyn tärkeäksi kokemiensa tavoitteiden saavuttamiseksi.

3. Oppimisympäristöt, työtavat ja kieli

Vapaan Tanssikoulun fyysinen oppimisympäristö on useimmiten tanssisali. Opetusta järjestetään Vapaan Tanssikoulun saleissa Helsingin Herttoniemessä sekä muissa tuntiperusteisesti vuokrattavissa tiloissa. Huolehdimme siitä, että fyysinen ympäristö on asianmukaisesti varustettu, tanssille sopiva ja turvallinen. Valitettavasti Herttoniemen tilat eivät rakennusteknisistä syistä ole esteettömät.

Vapaa Tanssikoulu toimii kiinteässä yhteistyössä ylläpitäjänsä Taideosuuskunta Apinatarhan kanssa. Oppimisympäristön osalta tämä tarkoittaa mahdollisuuksia osallistua Apinatarhan järjestämään toimintaan myös tanssalien ulkopuolella tapahtumissa, tempauksissa ja muissa vastaavissa.

Tärkeä oppimisympäristö tanssijalle on näyttämö. Vapaa Tanssikoulu tarjoaa opiskelijoilleen vuosittain mahdollisuuksia esiintyä erilaisissa tapahtumissa. Tärkeä osa oppilaitoksen toimintaa ovat lukukausien lopussa järjestettävät näytökset ja salijuhlat.

Opetus annetaan pääsääntöisesti suomen kielellä. Kurssimuotoisesti opetusta voidaan tarjota myös englanniksi.

4. Oppilaitoksen toimintakulttuuri

Vaalimme näkemystä oppilaitoksesta sekä opettajien että opiskelijoiden taiteellisten pyrkimysten ja haaveiden toteuttamispaikkana, ja tästä syystä Vapaan Tanssikoulun toimintakulttuurissa korostuvat tasa-arvoisuus, yhteisöllisyys ja keskinäinen kunnioitus. Haluamme, että osallisuuden ja välittämisen kokemukset ovat läsnä jokapäiväisessä toiminnassamme.

Monialaisen taiteilijayhteisön ylläpitämänä oppilaitoksena Vapaa Tanssikoulu pyrkii herättämään tanssijoissaan kiinnostusta muiden taiteenalojen toimintaan. Arvostus muita taiteenaloja kohtaan näkyy myös tekijänoikeuksien kunnioittamisena.

Olemme sitoutuneet sukupuolisensitiivisiin toimintatapoihin kaikessa toiminnassamme.

Emme hyväksy minkäänlaista syrjintää tai kiusaamista, ja puutumme kaikenlaisiin negatiivisiin lieveilmiöihin mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ja tehokkaasti.

5. Yleisen oppimäärän yhteiset tavoitteet Vapaassa Tanssikoulussa

Vapaassa Tanssikoulussa tanssin yleisen oppimäärän tavoite on tarjota lapsille, nuorille ja aikuisille omakohtainen kokemus tanssin ilosta ja nautinnosta. Tavoitteena on harjoittelun ja harjaantumisen kautta saada onnistumisen elämyksiä ja lisätä itsetuntemusta ja -uskoa, jotka kantavat myös muilla elämänalueilla.

Tanssin kautta oppilas tutustuu taiteen maailmaan laajemminkin ja oppii näkemään, millaista lisäarvoa luova toiminta ja taiteen tekeminen ja kokeminen voi tuoda elämään. Opinnoissa painottuu myös terveen ja liikunnallisen elämäntavan arvostus ja siihen ohjaaminen. Oppilasta ohjataan näkemään omien valintojen merkitys psyykkiselle ja fyysiselle hyvinvoinnille.

Tanssiopinnot kytketään mahdollisuuksien mukaan historialliseen ja yhteiskunnalliseen kontekstiin niin, että opintojen edetessä oppilas yhä syvemmin ymmärtää osallisuutensa ympäröivään maailmaan.

6. Opintojen laajuus ja rakenne

Opinnot jakautuvat varhaisiän opintoihin, yhteisiin opintoihin ja teemaopintoihin. Yhteisten opintojen laajuus on 300 tuntia ja teemaopintojen 200 tuntia.

Vapaa Tanssikoulu järjestää varhaisiän opintoja 4-6-vuotiaille. Yhdessä aikuisen kanssa toteutettavilla tunneilla alaikäraja voi olla alempi. Varhaisiän opintojen oppitunnin kesto on 45 minuuttia.

Yhteisten opintojen opintokokonaisuuksiin voi hakeutua peruskouluikäisenä. Opinnot etenevät lukuvuosittain niin, että syyslukukaudessa on 16 ja kevätlukukaudessa 18 opetusviikkoa. Joulujuhla ja kevätnäytökset muodostavat kumpikin yhden opetuskerran/ryhmä.

Yhteisten opintojen etenemisen vauhti riippuu oppilaan osallistumisaktiivisuudesta. Kerran viikossa harrastava oppilas suorittaa yhteisten opintojen opintokokonaisuudet noin 5-6 vuodessa.

Teemaopintoihin siirrytään joko yhteisten opintojen jälkeen tai samanaikaisesti käymällä useampia kertoja viikossa. Kerran viikossa harrastava oppilas suorittaa teemaopintojen 200 h noin 4-5 vuodessa.

Vapaassa Tanssikoulussa yhteiset opinnot suoritetaan yleensä 7-12 -vuotiaana ja teemaopinnot 13-17 -vuotiaana. Opintokokonaisuuksien tavoitteet ja sisällöt on rakennettu tätä ikäjakamaa ajatellen. Mikäli oppilas esimerkiksi aloittaa opinnot myöhemmin tai etenee nopeammin, opetussuunnitelmaan kirjattuja tavoitteita, sisältöjä ja arvioinnin kohteita sovelletaan ikätasolle sopivaksi henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman kautta.

Opintojen rakenne:

Opintokokonaisuus 1 130 h	Yhteiset opinnot 300 h
Opintokokonaisuus 2 170 h	
Opintokokonaisuus 3 100 h	Teemaopinnot 200h
Opintokokonaisuus 4 100 h	

7. Oppimäärän yksilöllistäminen

Oppimäärää voidaan tarvittaessa yksilöllistää vastaamaan oppilaan opiskelu- ja oppimisedellytyksiä. Vapaassa Tanssikoulussa tämä tapahtuu henkilökohtaisen opiskelusuunnitelman kautta. Mikäli tarve yksilöllistämiseen ilmenee, oma opettaja kartoittaa oppilaan ja hänen huoltajiansa kanssa tilanteen ja tekee ehdotuksen yksilöllistämisen sisällöstä. Tämän perusteella laaditaan henkilökohtainen opiskelusuunnitelma, jonka hyväksyvät oppilas ja/ tai hänen huoltajansa ja oppilaitoksen rehtori.

Yksilöllistämisen tavoite on oppilaan kokonaisvaltaisen kehityksen tukeminen. Kyse voi olla tilanteesta, jossa opetussuunnitelman mukainen tanssin opiskelu on haastavaa tai mahdotonta. Tällöin yksilöllistämisen kautta muokataan opetussuunnitelman tavoitteita, opetuksen toteuttamisen tapoja ja arviointimenettelyä niin, että oppilaan omat lähtökohdat otetaan korostetusti huomioon. Yksilöllistäminen voi koskea myös opiskeluaikoja ja sen kautta voidaan opintoihin integroida tarpeellisia tukitoimia. Mikäli yksilöllistäminen edellyttää esimerkiksi avustajan palkkaamista tai aiheuttaa muita merkittäviä lisäkustannuksia, näistä vastaa lähtökohtaisesti oppilaan huoltaja.

Yksilöllinen opiskelusuunnitelma laaditaan myös tilanteessa, jossa oppilas haluaa harrastaa tavoitteellisemmin ja tiiviimmin. Mikäli edellytykset ovat olemassa, oppilaalle laaditaan laajan oppimäärän mukainen henkilökohtainen opiskelusuunnitelma. Vapaan Tanssikoulun laajan oppimäärän mukainen opetussuunnitelma valmistellaan lukuvuoden 2018-2019 aikana.

8. Oppimisen arviointi

Oppimisen arviointi Vapaassa Tanssikoulussa on opintojen aikana tapahtuvaa oppimisen ohjaamista. Sen tavoite on ohjata oppilaan oppimista ja tukea hänen edistymistään opinnoissa. Arviointi kannustaa oppimiseen ja tähtää oman oppimisprosessin ymmärtämiseen. Oppilasta ohjataan ja rohkaistaan oman työskentelyn arvostavaan reflektointiin iänmukaisin keinoin. Palautteen anto on harkittua, oikea-aikaista ja oikeudenmukaista. Arviointi kohdistetaan tähän opetussuunnitelmaan kirjatuihin arvioinnin kohteisiin, ei oppilaan henkilökohtaisiin ominaisuuksiin.

Oppilaalla on oikeus saada opetussuunnitelman tavoitteita ja sisältöjä vastaava aiemmin hankitut opinnot ja osaaminen tunnustetuksi osana Vapaan Tanssikoulun opintojaan. Vastaavuus todetaan riittävin selvityksin ja tarvittaessa näytön perusteella.

Taiteen perusopetuksen yleisen oppimäärän yhteiset ja teemaopinnot suoritettuaan oppilaalla on oikeus saada suoritetuista opinnoista päättötodistus. Pyydettyessä oppilaalle annetaan opinnoistaan osallistumistodistus.

9. Oppilaaksi ottamisen periaatteet

Vapaan Tanssikoulun opinnot ovat kaikille avoimia, ja oppilaat otetaan opintoihin ryhmäkohtaisesti ilmoittautumisjärjestyksessä. Valintakokeita perusopetukseen ei ole. Mikäli opintoihin sisältyy projekteja, joissa osallistujamäärää joudutaan rajoittamaan, valintakriteerit määritellään selkeästi ja ilmoitetaan oppilaille etukäteen.

Tuntirakenne on ikä-, taitotaso- ja lajikohtainen, ja oppilas/huoltaja valitsee sopivan ryhmän. Ryhmää voi lukuvuoden aikana vaihtaa, mikäli tarvetta ilmenee, uudessa ryhmässä on tilaa ja ryhmän opettaja voi ottaa uuden oppilaan.

Opetukseen osallistuminen edellyttää lukukausimaksun suorittamista eräpäivään mennessä. Lasku lähetetään sähköpostitse lukukauden alussa, ja mahdollisista maksujärjestelyistä on sovittava etukäteen. Oppilaitoksessa on käytössä ilmainen kokeilukerta ja sisaralennus.

10. Yhteistyö huoltajien ja muiden tahojen kanssa

Lapsen ja nuoren mielekäs harrastustoiminta edellyttää oppilaitokselta toimivaa yhteistyötä huoltajien kanssa. Vapaa Tanssikoulu pyrkii aktiivisesti pitämään huolta siitä, että huoltajilla on ajantasainen tieto sekä oppilaitoksen käytännön asioiden kulusta että oppilaan opintojen sujumisesta ja edistymisestä.

Oma opettaja on oppilaan ja vanhempien luottohenkilö, johon voi ja pitää ottaa yhteyttä, jos joku asia vaivaa mieltä. Yhteydenpito oppilaan oman opettajan ja huoltajien välillä on keskeisen tärkeää. Vapaassa Tanssikoulussa oma opettaja tiedottaa omiin tunteihinsa liittyvistä käytännön asioista, mahdollisista muutoksista ja poikkeuksista. Hän myös käy keskustelua oppilaan opintojen etenemisestä, erityistarpeista ja -toiveista, mahdollisista haastavista tilanteista ja huomiota vaativista seikoista.

Oppilaitoksen hallinto (rehtori ja toimisto) tiedottavat yleisistä oppilaitoksen toimintaan ja käytänteisiin liittyvistä asioista. Vuositiedotteita on neljä (kunkin lukukauden alussa ja lopussa), ja näissä käydään läpi ajankohtaisia ja periaatteellisia oppilaitoksen toimintaan liittyviä asioita. Tiedottamisen kanavia ovat myös oppilaitoksen nettisivut sekä Facebook-sivu.

Yksi yhteistyön muoto on oppilaille ja huoltajille tehdyt kyselyt, joiden tulokset hyödynnetään toiminnan kehittämisessä.

Oppilaitoksen tärkeitä yhteistyökumppaneita on ylläpitäjä Taideosuuskunta Apinatarhan toimijat. Apinatarhassa työskentelee useiden taidealojen ammattilaisia sekä erilaisia kehonhuollon ammattilaisia. Heidän osaamistaan pyritään tuomaan mukaan oppilaitoksen toimintaan säännöllisesti.

Oppilaitos tekee yhteistyötä myös toiminta-alueensa muiden taiteen perusopetusta antavien oppilaitosten kanssa. Erityisen tärkeitä yhteistyökumppaneita ovat Itä-Helsingin musiikkiopisto, Helsingin kuvataidekoulu ja Vattumadon Talo. Yhteistyötä tehdään myös muiden tanssialan oppilaitosten kanssa Helsingissä ja lähikaupungeissa.

Vuosittainen tanssin huippufestivaali Kuopio Tanssii ja Soi on jo vuosia ollut Vapaan Tanssikoulun yhteistyökumppani. Erityisesti Vapaan Tanssikoulun opettajien poikien tanssin erityisosaaminen on näkynyt festivaalin kurssitarjonnassa.

Yhteistyötä tehdään myös Helsingin kaupungin ja sen eri toimijoiden kanssa.

11. Toiminnan jatkuva kehittäminen

Vapaa Tanssikoulu kehittää toimintaansa jatkuvasti. Seuraamme tanssialan kehitystä sekä Suomessa että myös ulkomailla erityisesti DaCin jäsenyyden kautta. Osallistumme keskusteluun tanssialan kehittämiseksi ja tuomme näiden keskusteluiden hedelmät oppilaitoksen toimintaan mukaan.

Oppilaitoksen opettajilla on vahva taiteilijaidentiteetti, ja useat heistä toimivat aktiivisesti tanssin kentällä myös muissa rooleissa kuten tanssijoina ja koreografeina. Tämä tukee Vapaan Tanssikoulun toimintaa ja auttaa oppilaitosta säilyttämään elävän yhteyden taiteen kenttään laajemminkin. Vapaassa Tanssikoulussa tanssitaiteilijan työ nähdään laajasti niin, että tanssijan, koreografin ja opettajan työt voivat tukea ja rikastuttaa toisiaan. Tämän vuoksi Vapaan Tanssikoulun opettajille pyritään mahdollisuuksien mukaan antamaan mahdollisuus toimia tanssitaiteilijan työssä monipuolisesti opettajan tehtävien ohella.

Kokonsa ja joustavien toimintatapojensa vuoksi Vapaa Tanssikoulu on ketterä toimija, joka pystyy nopeallakin aikataululla reagoimaan esille nouseviin tilanteisiin ja puuttumaan mahdollisiin ongelmiin. Oppilaitoksen hierarkkiset kynnykset ovat matalia, mikä helpottaa kanssakäymistä ja auttaa omalta osaltaan haastavien tilanteiden selvittämistä.

Vaikka tanssinopettaja on työssään jatkuvasti oppilaiden seurassa, työ tuntuu usein yksinäiseltä aikuis- ja vertaiskontaktien puutteen vuoksi. Vapaan Tanssikoulun opettajat ovat tuntiopettajia, joilla kaikilla on myös muita työpaikkoja ja tulonlähteitä. Tässä toimintaympäristössä toiminnan kehittäminen ja laadun takaaminen edellyttää tanssinopettajien hyvinvoinnista ja työhyvinvoinnista huolehtimista. Vapaa Tanssikoulu pyrkii sekä järjestämään opettajakunnalle koulutustilaisuuksia että suhtautuu myönteisesti opettajien omiin koulutushankkeisiin niin, että sijaisjärjestelyt ovat mahdollisia ja opettajalla on mahdollisuus järjestellä työtään lukuvuoden aikana.

Opetussuunnitelma on keskeinen työkalu toiminnan ohjaamisessa ja kehittämisessä. Vapaa Tanssikoulu tarkistaa opetussuunnitelmaa vuosittain ja tavoite on pitää se joustavana arjen toimintaa ohjaavana asiakirjana.

Oppilailta ja vanhemmilta kerätään palautetta säännöllisesti, ja palaute käsitellään opettajainkokouksessa sekä osuuskunnan hallituksessa. Mikäli todetaan, että palaute edellyttää toimenpiteitä, niistä ja seurannasta sovitaan.

12. Muut suunnitelmat

Oppilaitoksella on yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmat.

13. Tanssi

13.1. Varhaisiän tanssikasvatus

Tavoitteet

- liikkumisen ilon ja elämysten kokeminen leikinomaisten tanssiharjoitteiden kautta
- onnistumisen elämysten kokeminen
- mielikuvituksen herättäminen ja luovan ajattelun rohkaiseminen
- positiivinen suhtautuminen omaan kehoon ja sen mahdollisuuksiin
- oman ja toisen kehon kunnioittaminen tanssituntitilanteessa
- harjaantuminen ryhmässä toimimisessa: oman vuoron odottaminen, oma ja yleinen tila, tanssirauha, itsenäisen työskentelyn harjoittelu ryhmätilanteessa
- harjoittelun ja oppimisen väliseen yhteyteen tutustuminen
- motoristen ja tanssillisten perusvalmiuksien kehittyminen
- musiikin ja rytmin käsitteisiin tutustuminen liikkeen avulla
- esiintymistilanteeseen ja siihen valmistautumiseen tutustuminen

Sisällöt

Opetuksessa korostuvat tanssin ja liikkumisen ilo sekä oppilaan kiinnostuksen vahvistaminen liikettä ja kehollista ilmaisua kohtaan, positiivisen kehonkuvan kautta. Tuntityöskentely koostuu leikin ja liikkumisen ilon kautta tehdystä tanssiharjoituksista, joissa käytetään apuna kuvia, erilaisia soittimia ja esineitä kuten palloja tai huiveja. Omaan kehoon ja sen erilaisiin liikkumisen mahdollisuuksiin tutustutaan karkea- ja hienomotorisiin harjoituksiin, ja kehon voimaa, tasapainoa ja liikelaajuuksia kasvatetaan ikätasolle soveltuvien tehtävien kautta. Harjoitellaan ryhmässä toimimista ja oman ja toisen kehon kunnioittavaa kohtelua ryhmä- ja pariharjoitusten avulla. Rytmien ja musiikin käsitteet tulevat tutuiksi musiikin kuuntelun ja siihen reagoimisen, lorujen ja taputtamisen kautta. Tehdään pieniä improvisaatiotehtäviä. Harjoitellaan esiintymistä valmistamalla yhteisiä esityksiä oppilaitoksen näytöksiin ja juhliin sekä esiintymällä tuntitilanteessa ryhmän kesken tai esimerkiksi huoltajille.

13.2. Tanssin yhteiset opinnot

13.2.1. Opintokokonaisuus 1

Tavoitteet

- tanssin ilon kokeminen, kiinnostuksen, liikettä ja kehollista ilmaisua tutkivan otteen sekä innostuksen vahvistaminen
- oman ja muiden kehollisen ilmaisun arvostaminen ja myönteisen kehonkuvan ja minäkäsityksen rakentumisen tukeminen
- motoristen taitojen ja kehonhallinnan kehittäminen taitotasoon ja ikäryhmään nähden sopivin tanssiteknisin harjoittein ja leikein
- liikkeen yhdistäminen musiikkiin ja rytmiin, liikkeen ja musiikin välisen yhteyden ymmärtäminen

- tunti-ilanteissa ja esiintymisissä vastuun ottaminen omasta työskentelystä ja ryhmässä olemisesta
- onnistumisen kokemuksia ja iloa esiintymistilaisuuksien kautta, matala kynnyksesi esiintymiseen
- tavoitteellisen ja pitkäjänteisen työskentelyn harjoittelu
- oman kehon kunnioitus ja tuntemus; toisen ihmisen kunnioittava ja tasavertainen kohtelu tanssitunti-ilanteessa
- itseluottamuksen ja positiivisen kehonkuvan vahvistaminen

Sisällöt

Opetuksessa korostuvat tanssin ilo sekä oppilaan kiinnostuksen vahvistaminen liikettä ja kehollista ilmaisua kohtaan, positiivisen kehonkuvan kautta. Tuntityöskentelyssä kehoa ja motorisia taitoja vahvistetaan monipuolisesti erilaisin leikein ja tanssiteknisin harjoituksin. Voimaa, nopeutta, liikkuvuutta ja kehon koordinaatiota harjoitellaan tutustuen kehon mahdollisuuksiin tanssin perustekniikoita käyttäen, kuten erilaisin askelin kävelystä juoksuun, hyppyin, pyörivin liikkein ja eri tasoissa liikkuen. Liikkeen dynamiikkaa tutkitaan ja harjoitellaan erilaisten liikeharjoitusten sisällä. Liikesanasto ja tanssiharjoitukset alkavat karttua tanssin tyyliin mukaisesti. Tanssiharjoituksissa ja -leikeissä yhdistyvät erilaiset musiikin tyyliin sekä tasa- ja kolmijakoiset rytmit.

Oppilaan käsitys tilassa ja ajassa liikkumisesta vahvistuu luovien harjoitteiden myötä. Improvisoimista ja pieniä koreografisia liikeideoita kokeillaan tunneilla ja kannustetaan oppilaita luomaan ja toteuttamaan omia tansseja. Ryhmässä toimimista ja sosiaalisia taitoja harjoitellaan erilaisista tunti-ilanteista esiintymistilanteisiin. Arvostus itseä ja toista kohtaan, toisen kunnioittava ja tasavertainen kohtelu tunti-ilanteissa painottuvat tanssinopetuksen sisällöissä ja hyvän ilmapiirin rakentumisessa. Esiintymiseen liittyviä taitoja harjoitellaan osallistamalla oppilaitoksen vuosittaisiin näytöksiin.

13.2.2. Opintokokonaisuus 2

Tavoitteet

- tanssin ilon kokeminen, kiinnostuksen, liikettä ja kehollista ilmaisua tutkivan otteen sekä innostuksen vahvistaminen
- oman ja muiden kehollisen ilmaisun arvostaminen ja myönteisen kehonkuvan ja minäkäsityksen rakentamisen tukeminen
- lajikohtaisen liikesanaston, motoristen taitojen ja kehonhallinnan kasvattaminen
- liikkeen yhdistäminen musiikkiin ja rytmiin
- monipuolisen tilankäytön harjoittelu
- ilmaisullisten valmiuksien kehittäminen
- liikeimprovisaation perusteisiin tutustuminen
- tavoitteellisten, pitkäjänteisten ja päämäärähakuisten harjoittelutapojen omaksuminen
- oman kehon kunnioitus ja tuntemus; toisen ihmisen kunnioittava ja tasavertainen kohtelu tanssitunti-ilanteessa
- itseluottamuksen ja positiivisen kehonkuvan vahvistaminen

Sisällöt

Opetuksessa korostuu tanssin ilo ja kokonaisvaltainen hyvinvointi. Ryhmässä keskitytään rakentamaan luottamuksellista ja kunnioittavaa vuorovaikutuksellista ilmapiiriä, mikä mahdollistaa luovat ja taiteelliset prosessit sekä uusien taitojen turvallisen oppimisen. Opetuksen sisältöön

kuuluu kineettisiin liikeketjuihin ja kehon linjaukseen liittyvät harjoitteet, tanssilajien omaan liikesanastoon, motorisiin taitoihin, ilmaisuun, tilan hahmottamiseen, liikeimprovisaatioon ja musiikin tulkintaan liittyvät harjoitteet. Liikesanastoa kasvatetaan yksinkertaisista askeleista, hypyistä, taivutuksista ja tanssiliikkeistä vaikeampiin ja helpoista sarjoista monimutkaisempiin. Liikkeen laatua vaihdellaan ja kehitetään selkeistä käsitteistä aloittaen ja hienovaraisempiin edeten. Opetus tukee oppilaan luovaa ajattelua ja tarjoaa mahdollisuuksia kinesteettisiin ja taiteellisiin elämyksiin. Vuorovaikutus- ja ryhmätyötaidot ovat keskeinen osa kaikkea harjoittelua, joka voi tapahtua yksin, parityöskentelynä tai ryhmissä. Vahvuuksien löytämistä tuetaan ja negatiivisten kokemusten säätelyssä autetaan. Opintoihin kuuluu esiintymistilaisuuksien harjoittelua ja oman liikemateriaalin työstämistä tuetusti. Esiintymistilanteisiin opitaan valmistautumalla yhdessä, ja taiteellista ajattelua kehitetään tutustumalla tanssitaiteeseen laajemmin tanssin katsomisen ja yhteisen keskustelun kautta.

13.3. Tanssin teemaopinnot

13.3.1. Opintokokonaisuus 3

Tavoitteet

- tanssin ilon kokeminen, kiinnostuksen, liikettä ja kehollista ilmaisua tutkivan otteen sekä innostuksen vahvistaminen
- oman ja muiden kehollisen ilmaisun arvostaminen ja myönteisen kehonkuvan ja minäkäsityksen rakentumisen tukeminen
- lajikohtaisen liikesanaston, motoristen taitojen ja kehonhallinnan kasvattaminen ja syventäminen
- tanssiteknisten valmiuksien vahvistaminen ja lisääminen
- tavoitteellisten, pitkäjänteisten, nousujohteisten ja päämäärähakuisten harjoittelutapojen omaksuminen
- liikkeen yhdistäminen musiikkiin ja rytmiin myös haastavammissa tempoissa ja tahtilajeissa
- tanssille ominaisen tilankäytön hallitseminen
- ilmaisullisten valmiuksien syventäminen
- rohkea liikeimprovisaatioon heittäytyminen
- realististen tavoitteiden asettaminen omalle työskentelylle
- ymmärrys tanssista kokonaisvaltaisena ilmaisuna
- tanssin ymmärtäminen kokonaisvaltaisena ilmaisuna ja osana kulttuuria ja muuta taidekenttää
- esiintymistilanteissa tarvittavien valmiuksien kehittäminen

Sisällöt

Opetuksessa korostuu tanssin ilo ja kokonaisvaltainen hyvinvointi. Ryhmässä keskitytään rakentamaan luottamuksellista ja kunnioittavaa vuorovaikutuksellista ilmapiiriä, mikä mahdollistaa luovat ja taiteelliset prosessit sekä uusien taitojen turvallisen oppimisen. Tanssiteknisiä, motorisia ja fyysisiä ominaisuuksia kehitetään tarjoamalla monipuolisia ja vaihtelevia tanssilajien omaan liikesanastoon, motorisiin taitoihin, ilmaisuun, tilan hahmottamiseen, liikelaatuihin, liikeimprovisaatioon, kompositioon ja musiikin tulkintaan liittyviä harjoitteita ja uusia haasteita. Opetukseen sisältyy kineettisiin liikeketjuihin ja kehon linjaukseen liittyvät harjoitteita ja kehonhuoltoa, ja huomiota suunnataan myös tuntien ulkopuolisen elämäntavan vaikutukseen oppimisessa, palautumisessa ja jaksamisessa. Oppilaita rohkaistaan henkilökohtaisten tavoitteiden asettamiseen ja omien vahvuuksien havaitsemiseen ja kehittämiseen. Myönteistä suhtautumista itseän ja omaan kehoon tuetaan, ja oppilasta kannustetaan pitkäjänteiseen

työskentelyyn. Opetuksessa huomioidaan turvallinen harjoittelu ja oppilaiden yksilölliset valmiudet taitojen kehittämiseen.

Tunneilla kehitetään hyviä työskentelytapoja erilaisten pari-, ryhmä ja sooloharjoitusten kautta. Harjoitellaan palautteen antamista ja vastaanottamista sekä oman työskentelyn arvioimista. Vahvuuksien löytämistä tuetaan ja autetaan säätämään negatiivisia kokemuksia.

Esiintymistilanteen hallintaan liittyviä henkisiä ja taidollisia valmiuksia kehitetään laatimalla vuosittainen kevätjuhlaesitys. Esiintymismahdollisuuksia pyritään etsimään myös oppilaitoksen ulkopuolelta niin, että esiintymisestä tulee luonteva osa tanssiharrastusta. Esiintymistoimintaan innostetaan myös kiinnittämällä huomiota erilaisiin musiikin tyyliin tai visuaalisiin elementteihin kuten puvustus ja valot.

Yhteisissä salijuhlissa, kevätnäytöksessä ja tuntivierailuilla tutustutaan muihin tanssinlajeihin. Käydään Taideosuuskunta Apinatarhan järjestämässä näytöksissä ja keskustellaan niistä yhdessä. Tutustutaan eri taidelajeihin ja keskustellaan erilaisista tavoista tehdä taidetta, pohditaan taiteiden näkyvyyttä ympäröivässä kulttuurissa sekä tanssin olemusta yhtenä taiteenlajina.

13.3.2. Opintokokonaisuus 4

Tavoitteet

- tanssin ilon kokeminen, kiinnostuksen, liikettä ja kehollista ilmaisua tutkivan otteen sekä innostuksen vahvistaminen
- oman ja muiden kehollisen ilmaisun arvostaminen ja myönteisen kehonkuvan ja minäkäsityksen rakentumisen tukeminen
- tanssin ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin välisen yhteyden sekä terveellisen ja liikunnallisen elämäntavan hyötyjen ymmärtäminen
- lajikohtaisen liikesanaston, motoristen taitojen ja kehonhallinnan monipuolistaminen ja syventäminen
- tanssiteknisten valmiuksien vahvistaminen ja syventäminen
- tavoitteellisten, pitkäjänteisten, nousujohteisten ja päämäärähakuisten harjoittelutapojen hyödyntäminen työskentelyssä
- harjaantuminen musiikin ja liikkeen monipuolisessa yhdistämisessä
- tanssille ominaisen tilankäytön monipuolinen hallitseminen
- ilmaisullisten valmiuksien syventäminen
- liikeimprovisaation ja komposition rohkea hyödyntäminen työskentelyssä
- omien vahvuus- ja kehitysalueiden tunnistaminen ja työstäminen
- kyky ottaa vastaan ja antaa palautetta ja arvioida omaa työskentelyään
- ymmärrys tanssista jatkuvana prosessina niin taitona kuin taidemuotonakin
- taiteen ja kulttuurin arvostaminen ja halu hakeutua niiden pariin
- halu ja taito olla tanssiesityksessä myös näkijänä ja kokijana sekä kyky keskustella kokemastaan
- esiintymistilanteissa tarvittavien valmiuksien kehittäminen
- esiintymisestä nauttiminen ja onnistumisen kokeminen

Sisällöt

Opintojen sisältöön kuuluvat tanssilliset ja liikkeelliset harjoitteet, joissa kehoa käytetään kokonaisvaltaisesti ja monipuolisesti. Harjoitteiden avulla oppilas oppii hahmottamaan kehollisia mahdollisuuksiaan sekä kehon anatomisia rakenteita käytännön liikkumisen ja tanssimisen kautta. Harjoitteiden osana jaetaan myös tietoa kehon huoltamisesta, lämmittelystä ja palautumisesta. Myös tuntirakenne itsessään mahdollistaa kullekin keholle turvallisen harjoittelun sekä välittää käsitystä turvallisen harjoittelun rakenteesta. Opetuksen osana voi olla myös verbaalista tiedon jakoa, joka linkittyy fyysiseen toimintaan. Yhdessä opiskelu ja erilaiset ryhmäharjoitteet kehittävät ymmärrystä ja arvostusta erilaisia kehoja ja mahdollisuuksia kohtaan.

Harjoitteiden osana käydään läpi ja kehitetään tanssilajien sanaston osaamista. Syvennetään myös ilmaisua, niin improvisoimalla, tanssista kommunikoimalla sekä kehittämällä motorista osaamista. Harjoitukset voivat olla muun muassa improvisatorisia tehtäviä, tanssisarjoja, yksittäisiä liikkeitä, koreografisia tehtäviä tai leikkejä ja pelejä. Musiikin ja tanssin suhdetta harjaannutetaan rytmisillä harjoitteilla, kuuntelulla, erilaisten rytmisten rakenteiden oppimisella ja ryhmän tai yksin tanssien. Musiikillisuutta voidaan toteuttaa myös hiljaisuudessa tutustuen näin liikkeen musiikillisuuteen.

Harjoittelun ja tuntien lisäksi tärkeänä sisältönä on myös esiintyminen sekä esiintymisen valmistelu. Tässä kehitetään tanssin hahmottamista osana laajempaa taidekenttää, tanssin näkemistä laajempana prosessina sekä kykyä toimia ryhmässä erilaisten ihmisten kanssa. Tanssikoulun näytösten ja muiden esiintymistilanteiden lisäksi esiintymistä voidaan harjoittaa myös tanssituntien sisällä. Käydään Taideoosuuskunta Apinatarhan järjestämässä näytöksissä ja keskustellaan niistä yhdessä. Tutustutaan eri taidelajeihin ja keskustellaan erilaisista tavoista tehdä taidetta, pohditaan taiteiden näkyvyyttä ympäröivässä kulttuurissa sekä tanssin olemusta yhtenä taiteenlajina.

13.4. Aikuisten tanssin opetus

Aikuisten opetuksessa noudatetaan tanssin yleisen oppimäärän tavoitteita ja keskeisiä sisältöjä niin, että opetusta järjestettäessä otetaan huomioon aikuisen elämänkokemus, fyysinen kunto ja mielenkiinnon kohteet.

Vapaassa Tanssikoulussa aikuisten tanssinopetuksen lähtökohta on mahdollistaa jokaiselle tanssista ja liikkeestä nauttiminen. Opetus on päämäärähakuista ja nousujohteista, mutta tavoitteet asetetaan henkilökohtaisesti opiskelijan fyysiset lähtökohdat ja kyvyt huomioiden. Opetuksen keskiössä on kehoystävällinen liikkuminen, kehon linjausten tiedostaminen sekä kokonaisvaltainen ja monipuolinen kehonkäyttö. Kehonhuolto, vammojen ennaltaehkäisy ja vanhojen vaivojen huomiointi on olennainen osa työskentelyä. Tanssituntien tavoitteena on katkaista arjen stressi ja tarjota taiteellisia ja liikunnallisia elämyksiä. Keskeistä on myös ryhmän keskinäinen vapaa ja luottamuksellinen vuorovaikutus, mikä mahdollistaa tarvittaessa jokaiselle turvallisen omien rajojen haastamisen, tanssiin heittäytymisen ja mahdollisesti yhteisen esityksen työstämisen. Opetuksen ohessa käydään läpi tanssinlajin historiaa, tapakulttuuria ja yleistietoa.

13.5. Työtavat tanssin opetuksessa

Opetuksen lähtökohtana ovat oppimäärän tavoitteet sekä oppilaiden tarpeet, edellytykset ja kiinnostuksen kohteet. Vapaassa Tanssikoulussa opetus on ryhmäopetusta, joka rakentuu oppilaan henkilökohtaisten tarpeiden ja edellytysten varaan. Oppilaille luodaan tilaisuuksia vuorovaikutukseen ja yhteisölliseen oppimiseen ja tilanteen mukaan myös yksilölliseen ja omatoimiseen työskentelyyn. Ryhmäopetus tarjoaa mahdollisuuksia monipuoliseen ilmaisuun, kokemukselliseen oppimiseen ja osaamisen monipuoliseen osoittamiseen. Työtapojen monipuolisuutta edistetään muun muassa hyödyntämällä teknologiaa tarkoituksenmukaisella tavalla. Opetuksen toteutuksessa kiinnitetään huomiota sukupuolittuneiden asenteiden ja käytänteiden tunnistamiseen ja muuttamiseen.

13.6. Oppimisen arviointi tanssin opetuksessa

Tanssin yleisen oppimäärän perusteiden mukaan arvioinnin kohteita ovat

- hyvinvointi ja kehollisuus
- vuorovaikutus ja kulttuurinen osaaminen
- taito ja taide

Arvioinnin tarkoituksena on tukea oppilaan kokonaisvaltaista tanssillista kehittymistä ja rohkaista häntä pitkäjänteiseen ja suunnitelmalliseen tanssiharrastukseen. Arviointi on vuorovaikutteista, kannustavaa ja oppimista edistävää. Arvioinnin kohteita ovat opetussuunnitelmassa määritellyt tavoitteet, ja arviointi kohdistuu oppilaan toimintaan, ei koskaan hänen ominaisuuksiinsa. Vapaassa Tanssikoulussa arvioinnin keskeisen osan muodostaa opettajan suorittaman arvioinnin ohella itsearviointi sekä vertaisarviointi.

Vapaassa Tanssikoulussa palautteen anto on oppimista tukevaa, oikeudenmukaista ja oikea-aikaista. Oppilasta ohjataan opintojen aikana oman työskentelyn reflektointiin ja rohkaistaan oppimaan myös muille kuin itselle annetun palautteen kautta. Vertaisarviointia harjoitellaan luottamuksellisessa ja turvallisessa ilmapiirissä. Opetellaan keskustelemaan arviointikulttuuria sekä suhteessa oppilas-opettaja että ryhmän kesken. Opitaan arvioinnin ja arvostelemisen ero.

Arviointi ja palautteenanto suoritetaan ikätasolle soveltuvalla tavalla siten, että arvioinnin kohteet tulevat iän mukaisella tasolla ymmärretyiksi. Vapaassa Tanssikoulussa arviointi ja palautteenanto on jatkuvaa, ja arvioinnin tapoja on mm. ohjaava kielellinen (suullinen ja kirjallinen) ja kehollinen (kosketus) palaute, jolla tässä kontekstissa tarkoitetaan ennen kaikkea oppilaan kehon linjauksiin liittyvää ohjausta.

Opintokokonaisuuksia 3 ja 4 suoritettaessa oppilaiden kanssa käydään lukuvuoden alussa keskustelu, jossa oppilaat kirjaavat ylös omat lukuvuoden tavoitteensa opetussuunnitelman tavoitteiden pohjalta. Lukuvuoden lopussa tutkitaan yhdessä, miten tavoitteisiin on päästy. Opintokokonaisuuksien 3 ja 4 lopussa pidetään myös päättötunti, jolla oppilaille on mahdollisuus näyttää opintokokonaisuuden aikana opittuja asioita. Päättötunnin tarkempi toteutustapa on opettajan ja oppilaiden päätettävissä.